

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok 2 zl. — kr
 Na pol roka 1 „ — „
 Na štvrt roka — „ 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.

Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNYÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.

Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Smutný Stedry večer.

Vianočné rozjímanie.

Sláva na výsostach Bohu a pokoj ľuďom dobrej vôle! Takto privolávajú ľudstvu sväte vianoce. Keď človečenstvo následkom prvotnej nevedomosti svojej v nepriezračnej tme bezbožnosti, v porobe hriecha a pod pohromou vášni a náruživosti hlivelu, keď ešte málo v čom delilo sa od zvierat: vtedy zoslal dobrotivý Otec nebeský Syna svojho na svet, aby ho poučil, osvietil, vykúpil a spasil. A syn Boží nezjavil sa v sláve sveta, ale prišiel k nám v podobe syna ľudu, aby i tým dokázal, že marná je svetská sláva a že všetci, i tí najbiednejší, sme jednaké dietky Otca nebeského.

Pred dvetisíc rokami zjavila sa nutnosť vykúpenia a vykúpenie stalo sa skutkom. No so žiaľom a srdečným bôľom vyznať musíme, že následky jeho dnes takmer marne hľadáme. Človečenstvo nenapreduje na ceste spasenia Kristom Pánom vykázanej. Prišli zas fariseovia, ktorí pod rúskou náboženstva kresťanského falošnú cestu pokrytstva a náboženskárstva ukazujú svetu. Na miesto hlboko významného obsahu, prázdne formy hlásajú, a ľud, — tie dobré deti Božie, — v duševnej slepote udrzujú, aby nad ním mohli bezhranične panovať. Po dvetisíc rokoch znovu nastala súrna potreba duševného i hmotného vykúpenia. Základy prvej potreby vykázal prenecháme cirkevným spisovateľom; my v časopise, v prvom rade potrebám svetským venovanom, nateraz len s týmito sa môžeme zaoberať.

V poslednom polstoročí naša drahá vlast kráčala dobrou cestou a skutočne rýchle hnala sa vopred k vývinu, sláve a blahu. Štát uhorský v takej úcte, uznani a sláve nikdy nestál, ako pod najústavnejším panovaním nášho terajšieho kráľa. Národne i politicky vývodiacie postavenie mali sme v monarchii. Mohutný nemecký cisár navštívil nás a lehotivým prípitkom dokázal svetu, že váži si nás, že cení si naše priateľstvo. Pomery rakúske neodolateľne tisly rod panovnícky do nášho náručia a záväzie spojenej državy spočívalo na nás. Medzi sebou boli sme svorní, uctili sme jedni druhých. Zásady slobodomyselnosti uvádzané boli s kroka na krok do života a my lákali a kojili sme sa nádejou, že hmotné naše vykúpenie na celej čiare sa čím skôr uskutoční a doplní. Výhľady boli oprávnené, bo základ bol pravý: *liberalismus*. Lebo liberalismus chce právo a slobodu, nie ako výsadu jednotlivcov, ale ako spoločnú vlastnosť. Právo a slobodu, svornosť a bratstvo pre každého bez rozdielu veku, reči, vierovyznania a náboženstva; bez rozdielu ohľadom na stav a povolanie. Nuž či možné sú krajšie, prajnejšie a sľachetnejšie zásady, ako tie, že právo a sloboda má byť

slnkom, ktoré osvietuje a zohrieva všetkých, nie ale lampou a pecou, ktoré len majiteľovi prah; dážďom, ktorý vlaščí celú krajinu, nie ale kropacou krlou, ktorá len hriadky zahrady pánov polieva; každodenným chlebom živiacim boháča i zobraka, nie ale pečienkou a koláčom zdobiacim stoly magnátov i kňazov.

Tak to chcelo, tak to malo byť a bolo by i bývalo, keby sa nehola zjavila závisť v srdciach zámožných fariseov a nepatriacu si moc osobujúcich kňazov, ktorí rovnosť len nahor poznajú, nadol ale i ďalej panovať chcejú. Tito oproti liberalismu, svetskej našej spásy, do boja uviedli zpiatočnictvo: ultramontanizmus a reakciu, ktoré tiež právo a slobodu žiadajú, ale len pre seba, pre pár vývolených; no ani pri tom nezostanú, lež osobujú si moc a právo panovania nad millionami k tým istým právam povolaných, ale od nich odmrštených.

Keď najlepšie napredovať sme začali na ceste liberalismu, keď už dosiahnutie ušľachtilého cieľu, všeobecnej rovnosti, slobody a bratstva tak blízkym sa nám zdalo: vtedy pokušiteľ diabol poslal v prostred nás predvoj svojej čaty: ľudárov, a od tých čias stihla nás pohroma za pohromou. Ľudári sjednotenú spoločnosť občiansku rozcaparili na triedy v náboženstve, v smýšľaní národnom i v politickom. Rozbroje a nesváry doniesli, nielen medzi spoluobčanov, lež aj medzi bratov a rodiny. Oni zapríčinili predtým neznáme škandále na sneme. Oni vsantročili do zákonodarného sboru hnusnú a záhubnú obštrukciu. Ich je to práca. Že potom i ostatné opozicionálne živly sebou strhli, ba v hadovej prozreteľnosti svojej tieto do popredia vtisli a na čelo hnutia postavili, to len tým väčšmi dokazuje, že pôvodom všetkého sú oni. Lebo veď pokrytstvo a úlisnosť bol a je známkou ich pokračovania. *No, práve aj sú!*

Spasiteľ náš doniesol na svet a svet: pravdu, svornosť a lásku, a dary tieto následkom svojho nebeského pôvodu nikdy nezahynú. Pravda zvíťazí, svornosť domôže sa platnosti a láska zoberie slávnostne svoj prestol. Máme i k tomu výhľady. Ľud je pokojný, dôveruje v Boha, verí v Boha, verí v trvanie štátu, dôveruje jeho zpráve. Máme očistenú opravdovú čatu bojovníkov liberalismu, kúkol zo pšenice sa vylúčil. Najslavnejší kráľ, ústavná vláda, veľká väčšina ústavných vyslancov liberálnych do prístavu pokoja uveleť loď štátu i z tejto kumštovne a zlostnou rukou zapríčinenej búrky a my budeme blažene môcť spievať: «Sláva na výsostach Bohu a pokoj ľuďom dobrej vôle.»

Pravdomil

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Nový minister. Jeho veličenstvo vymenoval za ministra k svojmu boku grófa Emanuela Széchényiho, ktorý bol len nedávno vymenovaný za štátneho sekretára do tohoto ministeriama. Súčasne s vymenovaním Széchényiho, kráľ oslobodil baróna Bánffyho zpod ďalšieho vedenia tohoto ministeriama, pri ktorej príležitosti vyslovil mu vďaku a úplné uznanie za preukázané obetavé a verné služby.

Veľké shromaždenie liberálnych občanov v Budapešti. Liberálni voličia hlavného mesta Budapešti vydržovali vo štvrtok večer valné shromaždenie, na ktorom skutočne skvelým spôsobom dali na javo, jak urputne sa pridržiavajú zásad liberálnej strany. Na shromaždení bolo tak mnoho hlavnomestských vážnych obyvateľov, že hlavné mesto nevidelo tak valne navštívenú poradu od tých čias, čo sa bolo vydržovalo shromaždenie oného času za cirkevno-politické predlohy.

Vianočné prázdniny ablegátov. Snemovňa vydržiať bude posledné zasadnutie pred vianočnými sviatkami v piatok 23-ho decembra. Prázdniny budú trvať len do utorku to jest do 27 ho decembra. Tak krátke prázdniny na Vianoce už dávno nemali krajinskí vyslanci.

Ludová strana na sneme sa scvrkáva. Vyslanec Ján Asbóth oznámil predsedovi Ludovej strany Jánovi Molnárovi, že vystúpil z klubu Ludovej strany asíce preto, že táže pomáha neodvislej strane obštrukciu prevádzat a tým znemožňuje prijatie vyrovnania s Rakúskom.

Gróf Mikuláš Móric Eszterházy tiež není spokojný s parlamentárnym chovaním sa Ludovej strany. Ponevác gróf Eszterházy není vyslancom, tak v sneme nemôže povedať svoju mienku o obštrukcii, aby ale svet znal jeho mienku, tak v novinách uverejnil otvorený list na Jána Molnára, čo predsedu Iudárskych vyslancov.

Gróf Eszterházy v tomto liste ostro odsudzuje to pokračovanie Iudových vyslancov, že zaviedli obštrukciu a tým znemožnili prijatie vyrovnania s Rakúskom. Dľa jeho mienky povolaním Ludovej strany bolo, aby celú svoju politickú auktoritu (keby jej len mala) zasadila za to, aby sa slušné vyrovanie s Rakúskom čím skôr uzavrelo. Tedy už ani pán gróf není spokojný s účinkovaním Iudárov na sneme, jako by tedy mohla byť s ním spokojná verejná mienka, ktorá už pri vzniku odsúdila Iudovú stranu.

Volba krajinského vyslanca v Baňskej Bystrici. Krajinský vyslanec Julius Halassy, ktorý od r. 1869-ho zastupoval na sneme mesto Baňskú Bystricu, po tich dni zomrel. Voličia mesta držali 18 ho tohoto mesiaca valne navštívenú poradu a na tej sa usniesli, že poprosia štátneho sekretára v ministerstve obchodu, Jozefa Schmidta, aby prijal kandidáciu ablegátstva.

Vesprímský biskup a Iudová strana. Ludová strana si vždy privlastnovala vesprímskeho biskupa, baróna Horniga, vždy písala o ňom, že telom a dušou patrí Iudovej strane. Nejdeme sa teraz o tom dišputovať, či to bola pravda, alebo nie. Len najnovší skutok pána biskupa chceme dať na vedomie našim ct. čitateľom. Úradný časopis vesprímskeho biskupstva priniesol článok, v ktorom ostro odsudzuje obštrukciu a Iudovú stranu. Tento článok výzyva kňazstvo, aby poučovali Iud, žeby verne konal svoje povinnosti naproti vlasti a nepoužil mimozákonný stav, do ktorého prípadne následkom obštrukcie prideme, k tomu, aby odoprel platenie daní.

Z liberálnej strany vystúpivší. Jako vieme po zadani Tiszovho návrhu 24 členov vystúpilo z liberálneho kruhu. Volebné okresy tento krok svojich vyslancov rozhodne zazlievajú, čo im dávajú aj na vedomie, vyslovujú im nedôveru.

Politické rozporenie. Ešte vždy panuje taký zmätok, že ani len ten najmädrejší politik nevedel by povedať, jako sa vymôžeme z neho a prideme na cestu poriadku. Jedno je isté, že liberálna strana je svorná a Bánffyho neohrozene podporuje, aj to je isté, že sa dôvera kráľa v Bánffyho nezklátila. Ale aj to je isté, že spojené opposície začínajú už nahliadať, že na nich padá zodpovednosť za všetko, čo sa 1. januárom stane, keď vstúpime do mimozákonnitého stavu. Opposície by sa už aj rady dohodnúť s liberálnou stranou a vládou, k čomu vláda aj vďačne privolí, jak sa dohodnutie dá tak previesť, žeby pri tom auktorita, vážnosť liberálnej strany a vlády neutrpela ani najmenšiu ujmu.

Najhoršie pochodila pri obštrukcii Iudová strana, ktorá si úplne prepískala kredit, ktorý ešte kde-tu požívala. Z kruhu jej vystúpil Ján Asbóth, účinkovanie jej rozhodne odsúdil gróf Mikuláš Móric Eszterházy, ktorý bol spolu so Zichym atamešterom tejto strany. Odhodili sa od nej všetci tí kňazia, ktorí viac milujú vlast, než jako nenávidia Bánffyho a liberálnu stranu. Dnes-zajtra zostane Ján Molnár a Štefan Rakovszky sám v klube Iudovej strany.

Z Rakúska. Rakúsky ministerský predseda z poverenia kráľa odročil zasadania rakúskej ríšskej rady na neistý čas. Toto odročenie sa stalo z tej príčiny, aby vláda nariadením uviedla do života provisorium, ktoré potrvá do tých čias, kým vyrovanie neprijmu oba snemy.

KRAJINSKÝ SNEM.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 17. decembra
Ponevác sa predseda a obidvaja podpredsedovia podakovali, na dneskajšom zasadnutí predsedal najstarší vyslanec Jozef *Madarász* člen Kossuthovskej strany. Najsamprv bol prečítaný kráľovský reškript, ktorým zasadania snemu byly odročené do 17. decembra. Zatým prečítal list druhého podpredsedu Kardossa, v ktorom oznamuje, že sa zrieka svojej hodnosti, ponevác je chorý.

Odporúča, aby snem poďakovanie vzal vznikom. Keď ešte oznámil, že medzi tým, čo snem nezasedal, kráľ vymenoval za horvatského ministra Ervina Cseha, oznámil, že v pondelkovom zasadnutí ustáli, kedy bude voľba predsedu.

Nasledovali interpellácie. Karol *Kálmán* spytuje sa ministra obchodu a ministra vnútra, či vedia, že v Nyirbátore bol dňa 8. decembra, vo sviatok Panny Marie jarmok, čo zamýšľajú proti tomu robiť?

Karol *Szalay* hovorí, že minister pravosúdia pýtal od predsedov súdnych stolíc pred ich vymenovaním osvedčenia, reversy, v ktorých sa osvedčujú, že nemajú nič proti tomu, jak ich minister preloží, keď sa mu nebude páčiť ich účinkovanie.

Minister pravosúdia *Erdély* už aj dnes predbežne sa osvedčil, že to nie je pravda.

Štefan *Rakovszky* sa ponosuje, že minister vnútra dal shabať formule tých prosieb, ktoré ľudová strana rozposlala do jednotlivých obcí, prosí ministra, aby túto vec čím skôr vybavil.

Franc *Bolgár* interpeloval v záležitosti falšovania vína.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 19. decembra. Predsedajúci *Madarász* oznámil, že pred denným poriadkom chcú viacerí vyslanci hovoriť, tak sa tedy voľba prevedie potom, keď za vyslanci vyhovoria.

Franc *Kossuth* hovorí, že sa Szilágyi preto poďakoval, lebo vláda chcela napadnúť neodvislosť predsedu, chcela vplývať na jeho rozhodnutia. Nechce, aby za predsedu zvolený bol Perczel, lebo sa bojí, že tento bude tak viesť zasadania, jako sa Bánffymu ľúbi. Podáva návrh, aby snem vyriekol, že vyvolit sa majúci predseda má nestrannne viesť zasadania, asice v tom duchu, v ktorom byly vedené od 30 rokov.

August *Pulszky* liberál súhlasí s Kossuthom v tom, že predseda má nestrannne viesť zasadania. Čuduje sa, že opposície s otázkou voľby predsedu do spojenia privádzajú Tiszov návrh, ktorý dosiaľ nebol v sneme ešte ani zadaný.

Gróf Albert *Apponyi* ostre napádal známy návrh Tiszov, v ktorom vidí najväčšiu urážku ústavy. Nebezpečie vidí v tom, že väčšina už vopred odobruje a schvaľuje to, čo spraví vláda po 31. decembri. Vyzýva väčšinu, aby upustila od tohoto návrhu a tak umožnila spokojné, tiché pojednania.

Gróf Stefan *Tisza* návrh Kossuthov drží za zbytočný, lebo veď si všetky strany žiadajú nestrannného predsedu. Čo sa týče tej žiadosti Kossuthovej, aby zasadania byly vedené v tom duchu, v jakom byly vedené tridsať rokov, poukazuje na to, že sa duch pojednávani behom 30 rokov veľmi zmenil, a tak sa musí zmenit spôsob, jako sa majú viesť zasadania. Predtým bola vôľa väčšiny vždy rešpektovaná, kdežto dnes to vidíme, že menšina chce za každú cenu prekazit, aby vôľa väčšiny stala sa zákonom. Zaty m hovoril o návrhu Kolomana Tisza, o ktorom dokázal, že ten neobsahuje iné jako indemnitu a splnomocnenie v tom smere, aby vláda s

Rakúskom podržala dneskajšie hospodárske vyrovnanie do tých čias, kým snem inak nerozhodne. Toto tedy nie je urazenie konštitúcie, lež len dokumentovanie toho, že 240 členov parlamentu chce prekazit ten útok, ktorý opposície zamýšľajú previesť proti parlamentarizmu. Prejdúc na vyzvanie Apponyiho, aby totižto väčšina upustila od Tiszovho návrhu a tým nastúpi poriadok, rečník zvrtol toto vyzvanie a prosí opposície, aby poskytly záruku toho, že pojednávania snemu budú riadne a on ubezpečuje opposície, že väčšina nepoužije návrh Tiszov.

Gróf Štefan *Károlyi* hovorí o klesaní snemových porad, kde sa teraz nepojednávajú krajinské záležitosti, lež sa pretriasajú rozličné škandále.

Koloman Tisza pred voličmi.

V utorok povedal Koloman Tisza vo Veľkom Várade v kruhu svojich voličov veľavýznamnú reč. V tejto reči zaoberal sa najprv s tým návrhom, ktorý bol 6-ho decembra zadal v liberálnom klube, a ktorý tak veľmi pobúrila krv opposícií, zaty m prešiel na obštrukciu a na tie prostriedky, ktorými sa dá obštrukcia prekazit. Reč Tiszovu podávame v obširnom výťahu preto, ponevác z nej jasne vidíme príčinu, prečo zadal bol Tisza známy návrh, taktiež presvedčíme sa aj o tom, že tento návrh nie je nápad proti obštrukcii.

Po úvode, v ktorom prizvukoval, že nie preto hovorí, aby sa ospravedlňoval, lebo kto to robí, čo mu jeho vlastenecké presvedčenie káže, ten sa nepotrebuje ospravedlňovať. Zaty m takto pokračoval.

Vy pánovia viete, že v sneme nemožno už od mesiacov žiadnu vážnu záležitosť pojednávať. Viete, že sa týždne dišputovalo o tom, kedy sa má začať pojednávať pre krajinu tak prepotrebný návrh indemnity. Popri tom nafúkali každú viac-menej závažnú záležitosť a tým mrhali dui.

Takto sme prišli k počiatku decembra; vtedy už každý človek pochyboval o tom, že či sa stane návrh indemnity zákonom, čo je tým cieľom, aby sa v štátnom hospodárení udržal poriadok, tak veľmi potrebné.

V takýchto okolnostach zaoberajúc sa vážne s touto otázkou, prišiel som na tú myšlienku, aby sme hľadali spôsob, ktorým by sme s jednej stránky ešte raz upozornili každého člena snemu, že tu je čas, aby sa aspoň návrh indemnity stal zákonom, jak sa to ale nepodarí, aby sme s druhej strany zistili, že nie následkom chyby spáchanej väčšinou nastúpil ten stav, že bude treba záujmy krajiny ochrániť mimokonštitucionálnym spôsobom.

Toto bolo hlavnou pobútkou oného návrhu, ktorý som zadal na porade väčšiny. Od tých čias rozličné námietky pozdvihujú proti tomuto návrhu. Tu chcem hovorit len o dvoch najhlavnejších námietkach. Jedna je, že návrh tento dava vláde úplné, so zodpovednosťou nespojené, bezpodmienečné splnomocnenie k absolutistickému vladáreniu; druhé je, že návrh tento nastrbuje práva snemu, lebo vyneseia snemu chce nabraďiť vy-

nesením jednej snemovej strany. Nuž pánovia, či sa nachádza v týchto obžalovaniach čo i len za mak pravdy? Ja viem, že nie. K čomu splnomocňuje tento návrh? K tomu, aby vláda nedovolila, žeby hospodárske záležitosti štátu prišli do zmätku, nesmie ale iné spraviť, len to, k čomu jej dáva právo návrh o indemnité. Toto nie je bezhraničné splnomocnenie. A čo obsahuje druhý bod návrhu? Splnomocňuje vládu, aby sa dneskajší stav udržal do tých čias, pokiaľ zákonodarský sbor inak nerozhodne.

Keď tedy vec prísne vezmeme, mohli by sme aj to povedať, že ponevác každý vie, že nech sedí ktoľvek na vláde, že ten nesmie počnúť od 1. januára dovoliť, aby sa všetky záležitosti krajiny splietly, tak môžeme povedať, že sa v otáznom návrhu nachádza ochránenie, lebo sa nachádza v ňom upozornenie, že toto splnomocnenie len potiaľto siaha a ďalej nie. Čo sa týče zodpovednosti, nielen jednotliví členovia strany prizvukovali, ale aj sám ministerský predseda povedal na porade, že všetka zodpovednosť spočíva na vláde. Hovorila, že týmto návrhom liberálna strana siaha do práv snemu. Kdekoľvek sú na svete parlamentárne strany, jestli že niektorý člen strany chce zadať volajaký návrh, ten vždy zadá najprv na porade strany, aby videl, či bude strana zaň, alebo proti nemu. Nuž a títo páni, ktorí sú teraz tak veľmi proti tomuto, či už zabudli, čo spravili oni? Však len nedávno tri opposície, ktorých zásady nie sú veľmi jednotné, na svojich poradách prijali pripis, manifest, a ani tento nezadal jeden človek, ale dali ho každému podpísať, koho len mohli pochytiť. Toto je ale slobodno; toto je taký skutok, ktorým sa konštitúcia zachráni; keď ale to samé robí väčšina, to je už vlastizrada. Teraz sa im už ale aj tieto obžaloby primálo, teraz vydávajú príhlasy k národu, v ktorých hovoria: vláda, liberálna strana ohrožujú konštitúciu krajiny; národe prebuď sa, zachráň si konštitúciu!

Nuž či títo pánovia skutočne nevidia, koľkú škodu zapríčinili aj dosiaľ krajine? Vlast naša nepoživala nikdy tak veľkú úctu jako teraz, keď sú oči Európy na nás, čo na bezpečný základ rakúsko-uhorskej monarchie, upravené. Skutočne nevidia, že jak veľkú škodu zapríčínujú všetkým občanom vlasti, či je roľník, či kupec, či priemyselník a že jak veľkú hmotnú škodu zapríčínujú kreditu krajiny?

Keď ale na toto ani nemyslia, keby si aspoň premysleli, že jak tak budú pokračovať, do jak veľkého zla privedú krajinu. Tri opposície sa spojily. Čudno sa vyníma, keď sa najliberálnejší 48-nici spoja s ľudovou stranou a spoja s národnou stranou, keď sa národná strana, ktorá hovorí, že stojí na základe vyrovnania z roku 1867-ho, spojí s tými, ktorí sa usilujú tento základ rozbúchať a keď sa spojí s ľudovou stranou, na ich zástavách stojí, že sú cirkevno-politické zákony nie zákony, že tiež slobodno obísť, ba že je to povinnosťou.

Zatým prešiel na obštrukciu a povedal, že keď táže u nás prekáža všetko, že povinnosťou našou je

pozrieť, čo robia inde proti obštrukcii. Poukázal na Anglicko, na najľubodmyslnější štát, kde tým cieľom, aby prekazili nešťastné následky obštrukcie, zaviedli klotúru, ba nezbedných vyslancov jednoducho vytvorila zo snemu. Rečník nenie priateľom klotúry, keď mu ale pride voliť medzi ňou a zachránením konštitúcie, tak radšej bude za klotúru, len aby zachránil konštitúciu.

Napriek tomu nezúfa nad stavom vlasti, asice preto nie, lebo politická múdrosť národa aj v tých najnebezpečnejších dobách vždy našla pravú cestu k zachráneniu slobody, úfa sa, že ju aj tento raz najde.

Veľmi čestní poslucháči častejšie prejavili súhlas s mienkou rečníka a na konci reči eljenovanie nechcelo ani prestať. Potom bol na počtu Kolomana Tiszu slávnostný obed.

DOPISY.

Zázrivá, dňa 18. dec. 1898.

Mnohovážny Pán Redaktor!

Jako v lete, keď viacej týždňov trvá suchota a ľudia túžobne žiadajú dažďa, tak sme aj my čakali a žiadali sneh, ktorý v stredu napadnul síce, ale dnes je už po ňom; prišiel dažď a je po sanici. No, toto je trest pre našu obec, lebo naši ľudia úfali sa zárobku jedine pri vyvážaní dreva, ktoré možno len na sanách vyvážať. Po šlogách tisíce a tisíce kusov dreva; vývoz toho by doniesol aspoň dvadsať tisíc zlatých, ale pri takejto planej zime niet žiadnej úfnosti. Starí ľudia povedajú, že keď zima dobre nechytí a nezadrží v decembri, že potom už nenie stála; toto proroctvo by bolo našou záhubou; tubá zima, hodne snehu je nám prajné a žiadúce. Poznať síce, že zárobkov niet, lebo po krémách nenie tak hlučno ako býva; snáď pre advent? O nie, pri našich ľuďoch či fašiangy, či advent, keď majú za čo piť, pijú vždy. Ženy, obzvlášte cudzoložnice, tie peknými slovami uhladkajú svojich mužov, že je zlý čas, aby len zostal doma, a ona ukradne doma zbožia, predá a napája cudzích; ženy tedy majú začo piť, lebo či kuru, či vajec, či teda toho zbožia odpredá a grošky dolu gágorom pustí; muž doma usuzovaný čaká do druhého dňa paklík tabaku, ale nadarmo, lebo dobrá, sladká ale neverná ženička zabudla na svojho vlastného muža, nedonesla tabaku; muž hlúpy, miesto toho, aby ženu pre jej spáchané neprávosti pokarkal, mlčí a obráti pipasár druhým koncom do úst a tak emúla celý týždeň.

Takýchto a týmto podobných pádov je u nás mnoho.

Ale aj takých párov je viac, ktorý bez sobášu žijú spolu bez citu, bez hanby.

No dačo zvlášť nového — vyjmúc že krmné husy dostávajú v noci chuť k lietaniu a odstahovaniu sa. — iné nič nenie.

Mnohovážnemu pánu redaktorovi a všetkým priateľom i nepriateľom; známym i neznámym; našim i cudzím čitateľom viňujem šťastlivé sviatky.

S úplnou úctou

Fr. Zeus Ludomil.

Orava, dňa 18. dec. 1898.

Veľactený Pán Redaktor!

Po celom okrēleku zemskom sa železnice stavaly, len my ūbohí Oravci sme roky a roky darmo ūf li, lebo koľko rāz prišla do otázky naša železnica, vždy sme sa obávali, či sa najde podujimateľ, čo by našu železnicu stavaj? A hľa, našiel sa, ba nž aj hvizda a cvāla tā železnā ozruta, lebo dňa 4. t. m. bola slāvnostne otvorenā. Este len od Krāfovian do Podzāmku; no ūfame, že zas o rok otvorī sa až na hranicu poľskū.

Pri slāvnostnom otvārāni bolo po stānciach mnoho ľudu. Na veličianskej stānci stāly dve ženy, a keď železnica tam zastala, mašinista vypustil paru na baby, čo sa zdalo a podobalo zāzračnému kychnutiu; tieto ženičky od nafakania až k zemi klesly.

Po otvorenī v tretī deň cestoval som ūz i ja po tejto našej železnici, a jako sme kolo jednej vachtārne prešli, kde vachtār so svojimi deťuencami — v povedomī sūc svojej ūradnej hodnosti — ako struna vystretý stāl, naraz sa ma spýta jedna — na oko pani — že vraj: „jako to mōže byť, veď tūto železnicu len pred včerom otvoril a ten vachtār mā ūz toľko deťi.“

Nuž hľa, ūz bol svrchovaný čas, aby u nās železnica bola, lebo keď pre iné nie, aspoň aby sme mali poehop, čo je ona za zviera, a tak aby sme v civilizácii odrazu o pár stupňov pokročili.

Ja som počal zūfať, že čo ja budem robiť, keď bude železnica? lebo, ako znāmo, furmanieval som. Ale nepotrebnō mi zūfať, lebo jeden kōň sa mi utopil, a druhý, — ktorého sa usilujem ndržať, fedrujem ho dobre, ovsa sice nedavam, lebo keď si ja verdūnok vypijem tej bosej, ako by som koňovi pol štvrtnika ovsa dal — ūz i tak nie je sūci iba vāpno vozit do Bysterea; strasiem sa teda oboch bez starosti a ja sa zjednām do stoličného domu pece kūrīf.

Mal som bol este v minulom dopise sdelit, že v zasluhach zosedivný Fraňo Histek, sprāvca pozemnej knihy v Dolnom Kubīne minulý mesiac zomrel.

Ne, ale konēm moje riadky; nakoľko sa nām bližia tie radostné sviatky, ktoré boly pred stā rokami počiatkom našho spasenia a vykūpenia, ja z tej príležitosti predovšetkým, veľactenému pānu redaktorovi a potom všetkým čitateľom našho milého „Opravdového Krestana“ prajem blaženē a radostiplnē vianočné sviatky!

S ūctou

Furman.

Dvoje ministerských nariadenī.

Minister financiī tieto dni vydal dve nadmier veľavznamnē nariadenia, ktoré blboko siabajú do nārodohospodarskeho žīvota našej vlasti, a s ktorými, nāsledkom ich vyznamnosti, pokladame si za povinnosť obznāmīt naše ctenē čitateľstvo.

Prvé nariadenie je v prospech robotnikov. Milliony ľudu bude týmto nariadenīm ūplne alebo z čiastky oslobodenō zpod daňovej tarchy a prācu dāvājuci budū zas zbavenī mnohých neprijemnosti.

Kratky obsah tohoto nariadenia je ten, že takzvanī priemyselnī nādennīci počnūc od budūceho roku budū ūplne oslobodenī od dane.

Dosavať bolo tak, že vo fabrikách a priemyselnych dielňach pracujuci robotnici boli všeteia odanerī. Za ich daň prā udāvājuci fabrikant alebo majster stāl dobre i

svojīm majetkom a nāsledkom tohto zamestnāvateľa mali prāvo obťiahnut daň z plāce svojich zamestnāncov.

Rozumie sa, že pokým z jednej čiastky daňovū tarchy robotnik malého platu ťažko niesol, čo ho často i nespokojným robilo, s druhej strany zamestnāvateľa boli vystavenī neoprāvnenému molestovānīu. Asice takito robotnici často menia miesta svojho zamestnania a vždy od tých zamestnāvateľov žiadaly ūrady ich daň, u ktorých patriční robotnici pracovali v deň inkassovania dane. Často sa stāvalo, že zamestnāvateľ nestiahol daň zo mzdy, ale preto daň za robotnika predsa len on musel zaplatit.

Spomenuté ministerské nariadenie nāsledkom tohto teda jasne hovorī, že z pomedzi vo fabrikách a priemyselnych dielňach zamestnaných robotnikov nāsledovnī nebudū sa odaňovať, asice:

1. Tī, ktorí sū zamestnanī ako sluhovia, nemājuci žiadnych odborných znāmostí.

2. Tī odbornī tovaryšia a pomocníci, jestli ich mesačný plat neprevyšuje 40 zlatých, alebo keď pracujū od kusa (za tūždennū alebo za deennū mzdu pracujuci robotnici teda sem nepatria.)

3. Vo fabrických alebo priemyselnych podnikoch zamestnanī diurnisti, ročný alebo mesačný plat nefahājuci pisāri a vōbec písomnē, ūčtovnē alebo dozornē ūkoly bez stāleho zamestnania konājuci jednotlivci.

A konečne všeteia tī vo fabrikách a priemyselnych dielňach zamestnanī robotnici, ktorí sa považujū za nādennikov a nemājū platu vyše 40 zl. mesačne.

Jedinū vŭnimku tvoria tī tovaryšia a pomocníci, ktorí fahājū mesačne viac než 40 zlatých, lebo na tých sa vyhodī dōchodkovā daň IV. triedy.

Druhé veľavznamnē nariadenie potahuje sa na nový poriadok potravných danī.

Toto nariadenie starā sa o vyvrbnutie nāhradnej dane na lieh, cukor a pivo, ktorých hotovosť z príležitosti do žīvota uvedenia zākonov o dani od liehu, cukru a piva sa našla, potažne o prināvratenie ūz zaplatenej dane od týchto nāpojov. Najhlavnejšie body tohoto nariadenia podāvame v nāsledovnom.

Nāhradnā daň mā sa platit:

a) za pālenē liehovē tekutiny — s vŭnimkou likėrov — za každý jeden liter liehu v nich sa nachadzajuci 15 krov;

b) pri likėroch za každý v nich obsažený liter špiritusu 15 krov liehovej a za každý hektoliter likėrovej jakovosti 2 zl. cukernej potravnē dane;

c) za 100 klgrov čistej vāhy cukru 6 zlatých;

d) za 100 klgrov čistej vāhy cukrikov 5 zlatých;

e) za 100 klgrov čistej vāhy pālených cukrových ovočīn 4 zlaté;

f) za 100 klgrov čistej vāhy čokolādy a čokolādových vŭrobkov 3 zl. 50 krov a konečne

g) za každý hektoliter piva 5 zl. potravnē dane.

Nepadā pod nāhradnū daň: taký lieh, pivo, cukor, ktorý este neprišiel do slobodného obchodu, ďalej u jednotlivcov sa nachodiaci 5 litrov nepresahājuci lieh, 25

litrov nepresahujúci likér, 10 klgrov nepresahujúci cukor, cukríky, čokoláda a čokoládové výrobky a konečne 5 litrov nepresahujúce pivo; kdežto u priemyselníkov sprostredkujúcich obchod s liehom ostane slobodné od dane: 10 litrov liehu, 50 litrov likéru, 20 klgrov cukru, a 25 litrov piva.

Náhradne odaniť sa majúca hotovosť týchto článkov má sa najneskoršie do 3. januára roku 1899 v písme, v dvoch exemplároch oznámiť u patričnej finančnej stráže a ustálená náhradná daň odo dňa vybavenia oznámenia čítajúce behom 8 dní má sa vyplatiť. Erár však pri poskytnutí zabezpečenia počká na zaplatenie náhradnej dane alebo dovoľí túže splatiť i v rátoch.

Trochu komplikovanejšie je účtovanie medzi arendátorom regálu a eráru, potažne medzi oprávneným výberčím dane a poplatníkom dane od nápojov. Asi ce oprávnený výberčí povinný je daň za dľa horevzatého inventáruu jednotlivých stránok najdené odanéné potravne články, jestli patričný vie dokázat že tú daň mu i zaplatil, behom 8 dní zpät vrátiť a výberčí si za prinavratenú daň môže pýtať kvitanciu bez štempla.

Keď by oprávnený výberčí odo dňa spisania hotovosti týchže článkov rátaujúc behom 8 dní daň zpätne prinavrátil, tak patričný môže žiadať u finančnej direkcie vymozenie tej summy cestou exekúcie a direkcia, keď sa o oprávnenosti jeho žiadosti presvedčí, to aj prevedie.

Veľmi správne postaral sa erár, že kauciu arendátorov práva výberčieho finančné direkcie prv nevydajú, pokým oni svojej zaviazanosti okolo zpät prinavratenia dane zadosť neurobili.

BESEDNICA.

Štedrý deň.

— Dľa *Talvia Malova.* —

Gazdiná piekla koláče. Sluha, ktorý bol foršpontom a ktorý sa práve s foršpontu navrátil, okúňal sa okolo ohniska zohrievajúc sa. Od masti koláčov až leskly sa ruky gazdinej a ona si ich kedy-tedy oblizla. Šuhaj závistlivým okom díval sa na jej pohyby. Zaštekala nie Dunča na dvore vyrušilo obúch z myšlienok.

— Už zase foršpont, — dudrala gazdiná. Dnes idú k nám samé foršponty.

Pred bránou zastal so sánkami malý „fačko“, z korby vystúpil mladý pán a pohonič vyzdvihol červenú truhlu a uberal sa ku pítvoru. Na hlave mladíka sedela barania čiapka, na pleciah mal veľký kepeň, ktorý sbiehal v tisícich záhyboch na jeho chudom tele ako handry na strašidle oproti vtákom. Gazdiná predpokladala, že to nemôže byť opravdový pán, lež nejaký tkáč alebo mäsiar. Preto ramenami podoprela si hrozivé boky ako počula blížiti sa jeho kroky.

Pocestný bol vysoký človek, jeho tvár však skoro dedínská. Bojazlive pozdvihol čiapku pred gazdinou.

— Potreboval by foršpont do mesta, ale hneď.

Nehovoril čiste. Jeho tvár bola chudá, vlasy krátke a tmavé, nos pokne sklonený a v jeho očiach a v ryse úst javila sa nejaká trpkosť.

— Nemáme teraz koňa, každý foršpont odišiel, — odpovedala krátko gazdiná.

A potom špicom noža vložila koláčik do mysí. Vôňa rozpusteného masla a slivák naplňovala celú chyžu.

— Ale je prichádzam z ďaleka, tri roky nebol som doma. Ponáblam sa.

Gazdiná premíerala mladíka dlhým pohľadom. Prežrela túto svoju myšlienku: To si veru mladý opustil domov! Ozaj čo môžeš byť za remeselníka... Ale potom hlasne preriekla:

— Nedáme koňa. Najdite si záprah, kde viete! I tak by bolo treba dupfované platiť za foršpont a snáď každý zkaderuka zkadenoha nevedel by to ani zaplatiť.

Mladík zabromžil a potom vstúpil do izby pre hosti. Pozrel do svojich zápiskov, toľko by dupfovaná pláca za foršpont stála a obsah svojho pugilára prerátal aspoň desať ráz. Peňazi nemal toľko a vôňa pečených slivák vzbudila jeho hlad. Sadol si a pri kachľach ohrieval svoje zkrahlé nohy.

Vonku zúril víchor. Sňah v chumelci sa zdvíhal a v kútoch dvora zabvížďal Ozaj, jako sa majú teraz na parolodi, na lodi, ktorá cez tri roky bola jeho domovom?

Pozrel cez okno.

Hore oprotivným vrškom skriabe sa malý koník, za ním vozík, ktorý je preplnený zelenou, zelenými vianočnými stromkami... takýto vozík so zelenými stromkami blížiti sa teraz i ku jeho rodičovskému domu... Pohána starý Miško... Ovsené snopky stavajú na dvore za vianočné stromky pre vtákov nebeských. Dievčata vychodia pred bránu, aby si vyvolily najkrajsí vianočný stromček. Vyšly s holou hlavou, v sukňach, ruky majú zamúčené, tvár ich horí plameňom od pečenia a varenia a v ich očiach žiari tajný, nádeje plný plameň. A konečne medzi ne príde ich matka, drahá, dobrá matka v hladkej sivej sukni, jej tvár je vážna, ťahy jak pekné a vlasy jak utešene obrubujú jej čelo, jaká dobrota, láska zrači sa z jej očí! Jako by mohol niekto prísť na tú myšlienku, aby sa sprotivil jej, dobrej matke, ktorá vopred pretrpí za každé slovo výčitky, ktoré musí povedať svojmu dieťaťu... Odpusť, mi, dobrá matka moja, — rozžalel sa šuhaj — a prijmi ma do svojho náručia jako prv, nech hľadí tvoja ruka moje vlasy, aby sa mohol skloniť do tvojho náručia. Je už tak dávno, čo som nebol doma. Túžim po vianočnom stromku, po vianočnom speve, po láske... Ty jediná si plakala, drahá mať moja a nechcela si, aby sa vydal na more...

Ozval sa praskot dreva horiaceho v kachľach. Nás človek sa strhol a vyskočil. Zmocnila sa ho bola novšia túžba za domovom. Svoj veľký kabát užšie pritiahol na seba a vyšiel ku gazdinej.

— Snáď by ste mi predsa len mohli dať koňa, alebo ma upraviť na také miesto, kde by dostal koňa.

— Veď je dedina veľká. Snáď vám len vofakde dajú koňa.

Gazdiná i teraz len krátko odpovedala. Mala mnoho inej práce.

Mladý šuhaj vyšiel Pustil sa dolu vrškom. Vektor oprel sa do jeho šiat a sňah zavial pred ním cestu.

K jeho domovu je len šest míľ a teraz je ešte len deväť hodín rano.

Kráčal jako mohol.

Vstúpil na dvor jednej malej chalupy.

Malý pes zabrechal na neho. Ďalej prasce onúchávaly prevrhnutú putnu a kavky zakrákorily na blízkom strome. Dvere domu byly otvorené a izba od pary bola modrá. Gazdiná piekla koláče a deti obškakovaly okolo nej.

— A veru od nás by ste dostali koňa, — odpo-

vedá gazdiná na otázku cudzincovu. — Keby len Tóno prišiel domov. Ale sa volakde v kréme prílepil.

Mladík si sadol a vzal na lono malé dievčatko, ktoré bolo práve toľké ako jeho sestrička. Sivé vlasy a modré oči má i táto. Dieťa bojzlive sklonilo svoju blávkú a trbalo si okraj svojej hrubej sukienky. Mladík ju povzbudzoval, aby pozdvihla svoj zrak. Vytiahol svoje hodinky a ukazoval dievčatku lesklé peniaze. To malo účinok: dievčatko zpočiatku len kradmo pozeralo na ne, potom ale čím ďalej tým viac bolo smelšie. Konečne rozpriadol sa medzi nimi rozhovor.

— Ako sa menuješ?

— Hana.

— A koľko máš rokov?

— Ide mi na desiaty.

— No a či vieš jaký deň je dnes?

— Viem. Stedry den.

— Nuž ako by to nevedela moja Hanka — ozvala sa gazdina. — Povedzte Hanka moja, tomu pánovi, čo vieš o vianociach. Že sa vtedy... No?

— Že sa vtedy...

— Narodil...

— Narodil...

— No, kto?

— Že sa vtedy, že sa vtedy... narodil Spasiteľ sveta Ježiš Kristus. A nenarodil sa on na kráľovskom dvore, vo skvelej palote, ale v maštálke. uponížil sa, vezmúc na seba podobu chudobného človeka...

Dieťa tak odriekalo svoje slová ako nejakú lekcii, razom prežierajúc posledné slabiky slov.

Mladík tak cítil, ako keby sa bol ľad rozpustil na jeho prsách. Slová tohto dievčatka znely ako ozvena jeho dedinstva. Domov, domov! Čakajú ho doma, táhajú ho vianočný večer. Jeho prsá naplnily sa radosťou a vyskočil s lavice. V kréme musí si najat osobitý foršpont a potom na nasledujúcom mýte nech sa stane cokol'vek. Povedal: S Bohom! a zobral sa späť do krémy.

Gazdiná bola v pitvore zaneprázdnená. Nezdala sa radovať jeho návratu a odpovedala len tak cez plece. Niet koňa, nemôžeme dať koňa. Mladíka zmocnila sa náruživosť.

— Ale ja musím byť dnes doma. Čo mám robiť?

— Tam je teplá chyža. Tam môžete dočkať do zajtra.

— Ale ja musím prísť domov. Vy ste nesvedomitá osoba. Veď pred chvíľou ste mali koňa.

— Nesvedomitá...! No dobre, nuž ja nie som povinná dať koňa takémuto tulákovi zkaderuka zkadenoha ako ste vy, ani by nedala, keď by mi i desať koní stálo v maštali.

Stostriel aby sa do starej bosorky, som syn slúžneho a nie tulák zkaderuka zkadenoha.

— Syn slúžneho,ahaha!

Mladík sa rozhneval. Nevyberal slová a gazdiná mu ich duplované vracala späť. O minútu našiel sa na krajinskej ceste a stúpal dolu vrškom. Vektor trhal jeho šaty a sňah točil sa okolo neho, ustavične hrubšiu pokrývku kladúc na cestu. Necítil ani vektor, ani sňah, ani kabát si nepritiahol užšie, necítil žiadnu zimu a neohládnuce sa ani v pravo, ani v ľavo uberal sa hore dedinou. Psi brechali na neho, ale on to nepočul.

V mysli vzkrslý mu tmavé myšlienky. Cítil sa byť opusteným, ktorého kope a haní celý svet. Pred takýmto sa ani rodičovský dom neotvorí s radosťou. Nech ide bedár, nech zhynie na ceste, nikto ho neoplače... Prečo len túžil po svojej rodnej zemi, prečo bažil po štedrom večeri...?

Jeho rodná zem ho už nepotrebuje. Čo má urobiť kam sa pohnúť?

Pohrúžený v myšlienkach ani nevedel, že je už v lese a až keď sa potknul na kameň spozoroval sňahom pokryté zelené jedle.

V lese panovalo hlboké ticho.

Zrazu uzrel cestársky stĺp. Povedomie sa mu navrátilo a sobral sa pozreť, či je ďaleko najbližšie mýto. Zo zrakov stĺpa videl, že na pol druhej míte.

Rozhodol sa a šiel.

S vrškom ozval sa hlas zvoncov. Zkrsla v ňom myšlienka: opýta sa, či by ho nevzali na sánky. Zastal. Zdalo sa mu, že na sánkach vidí svoju červenú truhlicu.

— Pani gazdiná predsa poslala tento záprah mladému pánovi. Bála sa, že v tenkých šatách zamrznete na ceste, ešte by ju obviňovali... hovorí pohonič.

Mladík bez slova prijal foršpont a sadol do saní. Prišla pomoc. nepýtal sa odkiaľ a kto ju poslal, len sa jej chytil ako umierajúci hladom. Korba bola zpoly naplnená senom a on nedbajúc na padajúci sňah, zakutral sa do sena a usnul.

Prebudil sa len v meste na dvore mýta. Za povoz musel duplované zaplatiť a nemal toľko peňazí. Založil hodinky u mýtnika a pohonič po oddychu hnal ďalej.

Kraj, ktorým sánky letely, zrazu stával sa mladíkovi vždy známejším až celý zaviaty sňahom dorazili do jemu známej obce a ku známemu mýtnikovi. Veľký stôl u mýtnika pokrytý bol chutným pečivom a nápojom. Mýtnik sedel na lavici, púšťajúc veľké kotúče dymu z fajky. Každá tvár bola šuhajovi známa.

— Dobrý večer. Poznáte ma, pán mýtnik!

— Ach, skutočne... Slúžnych Ernest... To by bol Ernest?

— Ten veru, skutočne.

Gazda, jeho žena, chlapeci dievčatá, všetci domáci ho obstali triasli mu ruku a jedna otázka nasledovala druhú.

— No, to dostane slúžnovský dom vianočný dar! Pani slúžnová mnoho plakala pre vás. Jaj, jaj, keď prišiel ten list, v ktorom ste písali o tej strašnej búrke na mori; pani slúžnová viac dní ani nejedla ani nespala... No, bude to radosť... Pokým zapriahnu koňa, posilnite sa trochu jedlom a nápojom.

Foršpont poslali späť. Gazda-mýtnik dal zapriahnuť svoje najlepšie kone, mladíka dobre zakrútili do bundy a pokrovcov a sánky letely ako v povetrí. Gazda povzbudil pohoniča aby dobre hnal, aby pani slúžnová čím skôr uvidela svojho syna. A paholok poslúchol, ale mladíkovi predsa zdala sa byť cesta dlhou. Tu uzrel vršky svojho rodného mesta, tam potok, pri ktorom sa hrával a hľal veža chrámu a tamto zas emiter; tam pod smutnou vrbou ležia jeho dve sestričky. Škoda, že sa už tak sotnilo, nevidí dobre. A tam za vrškom ukrýva sa dom jeho rodičov...

Mladík už nevládal so svojim srdcom. Keď šiel záprah hore posledným vrškom, vstal so svojho miesta... Už... už vidí záhradu a za tou objaví sa mu rodičovský dom, z ktorého okien vrbajú sa paprsky svetla na biely sňah... Sane prebehnú popri stromoradi a tak vbehnú do dvora, kde z maštale vystupuje jeden chlap so sviecou v ruke a slúžka uzrúc prichádzieho beží o zlom-krky do domu. Pes zabrechal, ale náhle umlkol, keď mladík vyskočil zo saní a tak ako bol vbehol do chyže. Ta...

— Matička! — zvolal.

Na prostred chyže stál skvejúci sa vianočný stromček. Na stole písmo sväté. Okolo stromku jeho malé se-

stričky ihraly sa s lútkami a teraz udivené pozerajú na svoju matku, ktorá vypukla v radostný plač. Väčšie dievčatá poznajú Ernesta a pozdravujú ho. Jako vyrástly! Ale preto všetko je tu tak ako bolo.

— Viete že som vám nedoniesol žiadan vianočný darček? — rečie Ernest. — Kúpil som sice hromadu perál a hodvabných ručníkov, ale more odobralo mi všetko...

— Jaj, čože to hovoríš, dieťa moje — a matka po desiaty raz objala svojho syna a z jej zaslzených očí jasala radosť.

— Vďaka buď Bohu, že more pre nás aspoň teba zachránilo — usmial sa natešený otec a vrele objal svojho z bludnej cesty navrátiťšieho sa syna, ktorý takto pripravil svojim rodičom najväčšiu radosť v štedrý večer.

Domáci priemysel.

Pre náš gazdovský ľud má domáci priemysel veľkú významnosť. Z čiastky pre to, lebo si gazda vlastnou usilovnosťou zhotovuje v zime, keď poľná robota stojí, rozličné náradie, ktoré je mu ku hospodárstvu potrebné, z čiastky ale aj preto, že zhotovenie článkov domáceho priemyslu poskytuje celým rodinám zamestnanie a zabezpečuje bárs malý, ale istý dôchodok aj v zimnom čase, keď iného zárobku není. Zvlášte na našich Horniakoch má domáci priemysel čo pobočné zamestnanie robotného ľudu veľkú významnosť. Ani není kraju v celej vlasti uhorskej, kde by domáci priemysel tak sa bol stal všeobecným, jako na našich slovenských stranách. Ľud si týmto pomáhal; domáim priemyselom doplňoval slabé dôchodky poľného hospodárstva a zabezpečoval si živobítie. Od dávnych rokov tvorí hotovenie článkov domáceho priemyslu riadne zimné zamestnanie nášho slovenského ľudu.

Boly časy, keď tento domáci priemysel pekný dôchodok donášal. Rýchla a lacná premávka jako aj vývin fabričného priemyslu bolo najviac na príčine, že naši podomoví priemyselníci vôbec nevedia závodit, následkom čoho náš domáci priemysel nezabezpečuje už taký dôchodok, jako pred rokmi. Ani v zhotovovaní priemyselných článkov nebol všade zadržaný taký pokrok, jaký bol za potreby, aby náš domáci priemysel aj ďalej zabezpečit mohol istý dôchodok. Následkom toho bolo, že na mnohých vidiekoch, kde predtým domáci priemysel rozkvital, nenachádzame po ňom ani stopy, inde zas obmedzené je zhotovenie článkov domáceho priemyslu len na domácu potrebu, lebo sa hromadné zhotovenie týchto článkov nevypláca.

V našom čase sa tak vlada, jako aj jednotlivé spoločnosti zaoberajú otázkou nášho domáceho priemyslu, a nakoľko z doterajších skúsenosti súdiť môžeme, v prospech nášho domáceho priemyslu vyvinutá akcia má už prajné výsledky. Najzrejmešie dokazuje toto výstava, ktorú tieto dni otvorili v hlavnom meste krajiny, v Budapešti. Na tejto výstave zastúpené je 38 stolíc rozličnými výrobkami domáceho priemyslu. Rozmanitosť priemyselných článkov jako aj ich výroba svedčia o

zručnosti nášho pospolitého ľudu. Výstava vzbudila už v prvých dňoch pozornosť širokého obecnstva, ktoré obdivuje a kupuje vystavené predmety nielen preto, lebo sú tieto z dobrej látky a svedomitou prácou shtovené, lež už aj preto, lebo sú tu špeciálne uhorské výrobky, ktorým obecnstvo hlavného mesta prednosť dáva pred výrobkami cudzími. Výstavu otvoril uhorský minister kupectva Ernest Dániel, v prítomnosti vyslancov jednotlivých priemyselných spoločností, ktoré ku tejto slávnosti úradne boly pozvané. V svojej reči vyzdvihol minister Dániel, že tohoročná výstava je o mnoho bohatsia, jako boly doterajšie výstavy tohoto druhu a že vystavené články domáceho priemyslu stály pokrok dokazujú. Prizvukoval veľkú národohospodársku významnosť domáceho priemyslu a vyslovil nádej, že aj táto výstava prospeje ku vývinu domáceho priemyslu, ktorý na mnohých krajoch chudobnému ľudu riadne zamestnanie a dôchodok zabezpečuje.

Na mnohých miestach sa už utvorily spolky, ktorých cieľom je pozdvihnutie domáceho priemyslu. Snahou týchto spolkov je ustavične zamestnávať ľud zhotovením priemyselných článkov, o ktorých speňaženie sa potom spolkom postará. Ženský spolk v Prešporke pod protektorátom arcikňažny Izabelly zamestnáva už na viac miestach naše šikovné švajdleny, a krásne slovenské výšivky videt už všade vo veľkých obchodoch väčších miest. Aj naše košíkárstvo vytláca pomaly výrobky z cudziny k nám dovážané, odkedy vlada založila na niektorých miestach učebné dielne, v ktorých sa naši schopní a usilovní dedinskí chlapei ponučujú každej doboru umelého košíkárstva patriacej robote. Dielňa na detské hračky v Chvojnici (nitrianská st.) tiež začína značne konkurrovať s cudzozemskými dovážanými priemyselnými článkami tohoto druhu. Naše čipky a koberce (tepichy) ľubia sa všade a objednávania z cudzozemskými prichodia vždy hustejšie.

Ešte bolo treba sústrediť činnosť jednotlivých spolkov, aby obchodná otázka mohla byť dostatočne riešená. Aj toto sa stalo. V krajinskom centre utvoril sa ústredný spolk ku pozdvihnutiu nášho domáceho priemyslu a otvorený bol veľký bazár, stála bohatá výstava. Speňaženie článkov nášho domáceho priemyslu je týmto tiež zabezpečené. Teraz už len to treba, aby sa vidiek sám postaral o ďalší vývin domáceho priemyslu, aby všetci tí, ktorí na vedenie ľudu istý vplyv majú, poskytl mu pomocnú ruku.

Vyzvanie k predplateniu!

Blížime zase k hraničnej dobe, v ktorej sa musíme obzriet jak na prekonanú cestu, taktiež aj na dráhu, ktorá ešte pred nami stojí.

S božou pomocou ukončíme o krátky čas tretí ročník. Obzruc sa na prekonanú cestu, s uspokojením a dôverou hľadíme v budúcnosť. A čo nám poskytuje dôveru v budúcnosť? To čo vidíme v minulosti.

Keď časopis náš pred tromi rokmi začal vychádzať, nebolo tej nádavky, toho šprihania, ktorého by sa nám nebolo dostalo za podiel z protivnej strany. My, cítiac, že tieto urážky nezaslужujeme, smelo sme kračali napred; vytrvalosti dodalo nám to povedomie, že *chceme len dobré*. A hľa sotva sa minuly krátke tri roky, aj široké obecnstvo presvedčilo sa, že skutočne dobre mienime s ním. Presvedčilo sa, že sú naše zámyery čisté. Presvedčilo sa, že my vo *vlasteneckom a nežistnom duchu* pracujeme na jeho pozdvižení.

A že široké obecnstvo skutočne nahliadlo, že nežistne pracujeme na jeho pozdvižení, toho dôkaz nám podalo tým, že sa hŕfne hrnulo k nám.

Niet krajšej odmeny pre človeka na verejnom poli pracujúceho, ako keď vidí, že sa ním hlásané zásady ujímajú. Tejto krásnej odmeny sa nám dostalo za podiel, táto krásna odmena povzbudzuje nás k ďalšej vytrvalej práci.

Uznanie so strany širokého obecnstva, ktoré sa hŕfne predpláca na náš časopis, povzbudilo nás k tomu, **aby sme časopis náš zväčšili**.

Srdečne sa tešíme, že nám uznanie a obetivosť cteného obecnstva umožnily, aby sme «Opravdového Kresťana» od 1-ho januára vydávali na 16 stranách, bez toho, aby sme predplatnú cenu zvýšili.

Tým, že sa časopis náš zväčší o *celé štyri strany*, budeme môcť viac priestoru venovať aj *poučným článkom* z rozličných odborov vedy a tým poskytneme ct. čitateľstvu tým častejšiu príležitosť, aby svoje známosti obohacovali. Samo sebou sa rozumie, že dosavadný *politický program* náš zostane nezmenený.

Jako dosiaľ, tak aj na ďalej úlohou našou bude dobrý ľud náš slovenský osvietiť a vystríhať, aby neveril tým mnohým novým priateľom, ktorí neprestajne dňom a nocou hlásali, jak veľmi sa starajú o náš slovenský ľud.

Tito noví priatelia sú takzvaní «ľudári». Falošnosť ich sme odhalili, jasne sme dokázali, že ačkoľvek už viac desaťročí žili medzi slovenským ľudom, nikdy sa nehlásili k nemu, nikdy ani len križom slamy zaň nepreložili. Iba teraz odrazu sa stali takými veľkými priateľmi ľudu asice preto, **lebo to požaduje ich vlastný záujem**. Kto sa iba vtedy hlási k ľudu, keď to vyžaduje jeho osobný záujem, jeho osobný zisk, **ten nenie, nebol a nikdy ani nebude úprimným priateľom ľudu**.

Úlohou našou je ďalej chrániť nás, vždy vlastenecky smýšľajúci ľud pred panslávskymi agitáciami. Panslávski agitátori rozsievajú semeno nenávisťi v našom dobrom ľude oproti bratom Maďarom, s ktorými žijeme už od tisíc rokov bez toho, aby kedy bola povstala medzi nami nejaká nesvornosť. My sme užívali svoj ma-

terinský jazyk slobodne tisíc liet a užívame ho aj teraz. Nik nám ho nebral a nik nám ho ani neberie. Lúbili sme vlasť našu a ľúbime ju aj teraz a ľubiť ju aj budeme. Nikdy sme nehľadali za hranicami bratov, ani ich nehľadáme, ani ich hľadať nebudeme. Bratmi sú nám Maďari, s tými žijeme a žiť budeme. **My sme boli vždy dobrí Uhria, nimi sme a nimi aj zostaneme**. Bojovali sme vždy za vlasť našu drahú, krv svoju sme cedili za celistvosť jej, za zveladovanie jej. Rovné práva s bratmi Maďarmi a s inými vo vlasti žijúcimi národnosťami sme požívali vždy a ich aj požívame.

Bojujeme oduševnene proti zavádzaniam aj panslávskych agitátorov, ktorí sa usilujú zo srdca našich vybiť horúcu lásku k našej milej uhorskej vlasti.

Úfame sa, že ct. obecnstvo jako dosiaľ, tak aj naďalej poctí oás *svojou dôverou a horlivo bude rozširovať náš časopis*.

Časopis náš **stojí ročne len 2 zl.**
na pol roka 1 zl.
na štvrt roka — 50 krov.

Kto sossbiera 5 predplatiteľ'ov, dostane časopis náš zdarma.

Dopisovatelia dostanú **tiež zdarma** časopis náš.

Predplatitelia «Slovenských Novín» dostanú časopis náš za **pol ceny**.

V záujme dobrej veci prosíme všetkých priateľov nášho časopisu, aby ho v kruhu svojom všemožne rozširovali a z jejich vidieku doposielanými zprávami robili rozmanitým. **Vlastenecký smer a zásady, ktoré zastávame,** zaslúžia všestrannú podporu

Všetkým našim ct. čitateľom a priateľom prajeme šťastlivé sviatky!

Novoročné blahoželania jeho veličenstvu vystanú. Vzhľadom na krajinský smútok jeho veličenstvo deputácie, ktoré obyčajne blahoželaly z príležitosti nového roku, nebude prijímať.

Nová protektorka spolku Červeného kríža. Jeho veličenstvo na miesto zosnulej kráľovnej Alžbety za protektorku spolku Červeného kríža vymenoval vdovu po dedičovi trónu Rudolfovi arcikňažnu Štefaniu.

Smrť. Predseda horvatského zemského snemu Daniel Stankovič, skutočný vnútorný tajný radca a majiteľ veľkého kríža rádu Franca Jozefa a II. triedy rádu železnej koruny, dňa 15. t. m. zomrel v Záhrebe v 64. roku svojho života. Ministerský predseda barón Bánffy cestou predsedníctva horvatskej národnej strany tlumočil sústrasť uhorskej vlády. Pohrab Stankoviča odbýval sa v sobotu za veľkej účasti obecnstva.

Inštalácia nového fôišpána novohradskej stolice Zoltána Töröka previedla sa v Balaša-Ďarmotách dňa 17. t. m. okázalým spôsobom. V predvečer slávnosti bol veľký faklový pochod na počtu nového župana, ktorého v mene mešťanstva pozdravil hlavný siužny Balás. Na druhý deň predpoludním bolo na stoličnom dome slávnostné mimoriadne zasadnutie, na ktorom uvedený bol nový župan do svojho úradu. Inštallačná reč nového fôišpána, v ktorej podal program svojho účinkovania, vzbudila všeobecnú pochvalu a úprimný súhlas.

Rodisko kráľovnej. Dosavád sa všeobecne myslelo, že zosnulá naša kráľová narodila sa vo ville v Posenhofene. Teraz však hodnoverne sa dokázalo, že sa nebohá kráľovná narodila v kniežacej palote v Mnichove. Následkom tohto už aj opravili nápis na rakvi kráľovnej, kde stálo „Nata in villa Posenhofen“ (narodená vo ville Posenhofene) v ten smysel, že rodné mesto zvečenej kráľovnej Alžbety je hlavné mesto Bavorska, Mnichov.

Učil až do smrti, Michal Werner, učiteľ v obci Kiripolc, ktorý už 35 rokov vyučoval mladý podrost, tieto dni, až bol už veľmi chorý a predsa riadne vyučoval, skončil v škole pred očami svojich žiakov. Horlivého učiteľa oplakáva celá obec.

Výstavka domáceho priemyslu. Na výstavke domáceho priemyslu, ktorú tieto dni otvoril minister obchodu barón Dániel, pekne je zastúpená i zvolenská stolica. Obzvlášť veľký obdiv vzbudily čipky a výšivky staroborských diev; podobne vzbudily obdiv pekne vykladané a kovom vybijané valašky, palice, fajky atď.; obzvlášť mnoho pekných predmetov vystaveno je z Radvane.

Cirkevné chýry. Ignác Lemess tarchovský kaplán vyslaný je za dočasného administrátora do Zem. Kotešova. Jako kapláni prelození sú Anton Bárdy z Kasy do Pružiny a Ján Krasznyánszky zo Zem. Kotešova do Petrovica.

Alžbetin most. Nový most, ktorý teraz stavajú ponad Dunaj medzi Pešťou a Budinom, na pamiatku zvečenej kráľovnej pomenovaný bude Alžbetiným mostom.

Horkokrevný vyslanec. Neodvislý vyslanec Franc Sima, ktorý je pre svoju horkokrevnosť dobre známy, interpelloval tieto dni v sneme preto, lebo že jeden telegramm pre jeho voličov telegrafický úrad neodoslal. Jako však ten jeho telegramm znel, to Sima zamlčal a preto ho tu podávame: „Revolúcia vypukne; vláda poďakuje; hor sa Uhria, berte motyky a kosy!“ Pravda takýto poburujúci telegramm dľa predpisov nesmie telegrafický úrad zaslať a Sima vidí v tom veľké urazenie slobody.

Pekný poriadok. Ruský cár nedávno navštívil kryptu, v ktorej leží jeho otec cár Alexander III. a vidiac, že sú vence, ktoré európski panovníci poslali na raketv vo veľkom neporiadku rozhádzané pozemí, rozkázal sprevádzajúcemu ho ministrovi, aby tam všetko do poriadku prišlo. Jako, jako nie, minister vybavil cárov roztaz tak, že vence o krátky čas sobrali a predali za 250 rublov. Keď sa o tomto dozvedel cár, strašne sa nahneval a nariadil, aby keď už kvety nemožno zachrániť, zadovážili nazpät aspoň stužky, na ktorých kvie sa meno tak mnohých európejských panovníkov. Lež vence kúpil jeden kupec, ktorý ich zas za drahé peniaze ďalej odpredal sberateľom zriedkavostí a tak len za veľké peniaze podarilo sa zpät kúpiť niekoľko stužiek. Tak stužka od venca nemeckého cisára Vilhelma dostala sa do Budapešti, kde za ňu ruský dvor musel zaplatiť 12.000 zlatých; jednu druhú stužku našli zas v Haage a jej terajší majiteľ prepustil ju za 8000 zlatých

Svätá pravica. Pravicu sv. Štefana kráľa, ktorá bola dosavád umiestnená v kaplnke sv. Zigmunda v kráľ. palote, následkom renovovania tejto kaplny, preniesli v prítomnosti hodnostárov do tej miestnosti, kde sa nachodí uhorská koruna, plášť a meč sv. Štefana kráľa. Keď kaplnu obnovia, svätú pravicu zase preniesú do kaplny.

Vianočný stromček. Najširšia dosavád známa zpráva o vianočnom stromku datovaná je z roku 1508. Roku toho v nedelu pred pôstom zmienil sa kazateľ vtedy slobodného mesta Strassburgu, chýroy Cejler z Kaiserburgu v svojej kázni, že všetky práve v kraji vládnúce obyčaje vianočné i s okrášleným stromkom sú pohanskými a že musia byť odstránené. Okolo roku 1600 katolícka cirkev už nič nenamietala proti vianočnému stromku. Od toho času rozšírilo a upevnilo sa ozdobovanie vianočných stromkov a celej Europe a bolo kresťanstvom preneseno i do ostatných štyroch dielov sveta.

Požiar. Strašný požiar zúril tieto dni v malej obci Hont. Oheň vypuknul v noci a za obrovského víchra behom krátkeho času zhorelo 60 domov i s pobočnými staviskami, lebo o obmedzení požiaru vo veľkom vetre nedalo sa ani myslieť. Bohužiaľ, broznému živlu i ľudské životy padly v obeť. Zpod rumov zhorených budov vyťahli mrtvoly troch ľudí. Mnoho dobytka a krme tiež vyšlo na nivoč. Stodvadsať rodín ratovalo si len holý život a teraz bez prístrešia hľadia v ústrety zimnému počasiu. Bieda ťažko navštíveného úbohého ľudu je k neopísaniu.

Telefon v Trenčíne. Poštová direkcija v Prešporku upovedomila mesto Trenčín, že v meste utvorí telefonickú sieť, jestli sa najde aspoň 40 predplatiteľov. Predpokladá sa, že sa toľko predplatiteľov najde a páni Trenčania budú sa čoskoro shovárať po telefone.

Prevezení väzňu. Vo zvolenskom zámku uväznených väzňov tieto dni previezli do Baňskej Bystrice, kde teraz v novej budove väzenia očakávajú radostnú hodinku vyslobodenia.

Nebezpečná eksekúcia. Obuvník Eduard Adler v Dob-ulici v Budapešti nezaplatil svoju daň a tak prišiel eksekútor s policajtom, ktorému rozkázal, aby sekvestrovaný nábytok Adlerov naložil na voz a odviezol. Adler na to spravil strašný krik, za niekoľko minút sbehla sa hromada ľudí, ktorí stanúc si na stranu Adlerovu, za okamih poodnášali nábytok s voza a zanesli nazpät na byt vzdor všetkým napomínaniam eksekútora a policajta. Ba keď títo čekali prekaziť úmysel ľudí, títo dali sa do nich, tak že eksekútor musel telefonovať na policaju o pomoc, ktorá i došla, zástup rozohnala a z výtržníkov patach, a síce džníka Adlera, Armina Rosenfelda, Bertu Adlerovú, a podomných kupcov Izidora Grünfelda a Haasa Leidkama zatkla pre sprotivenie sa vrchnosti.

Telefon medzi Budapešťou a Brnom. Dňa 20. decembra odovzdali verejnosti novú telefonickú čiaru vystavenú medzi Budapešťou a Brnom. Na novom telefone 3 minúty trvajúci rozhovor stát bude 2 zlaté.

Nešťastie v Baňskej Štiavnici. Na dvojposchodnej palote, ktorú v Štiavnici postavili pre baňské úrady a banicku školu, následkom slabej stavby tieto dni v dĺžke asi 10 metrov sbrilo sa sklepenie druhého poschodia a prevalilo i sklepenie prvého poschodia. Na prvom poschodí rupy úplne zasypaly jedného murára, ktorého na šťastie ratovali ešte živého; murár utrpel len menšie úrazy. Vrchnosť zaviedla vyšetrovanie a tu zistilo sa, že príčinou nešťastia je slabý vonkajší múr. Teraz budú museť s chodbami celé sklepenie sruiť a na traversy nové križne sklepenie vystaviť.

Proti úžere. Jeden vyšetrojúci sudca z Beregszászu už od dvoch týždňov vedie vo Veľkom Szőlősi (ugočská st.) a na okolí prísne vyšetrovanie. Sudca prísne stopuje v záležitosti tu tak veľmi rozsiahlej úžery. Posiaľ už vyše dvesto takých ľudí vypočul, ktorí stali sa obeťami úžerníkov, krem toho u mnohých kupecov a krémárov previedol prekutanie domu, pri ktorej príležitosti shabal veľkú zásobu úžerníckych úpisov a vechslav. Tanajší ľud sprevádza vyšetrovanie s veľkým uspokojením, lebo už veru bol čas, aby vrchnosť zaujala sa úžerou na nivoč vyvedeného ľadu a poklepala na prsty okolitým zväčša z Haliče do- vandrovaným úžerníkom.

Tá besná pálenka. V obci Gyergyó-Remete v ôkakej stolici v obecnej kréme pili traja gazdovia: bratia Ľudvik a Michal Szabó a ich sused Alojs Borbély a jako to často býva, pálenka ich rozobnila, povadili sa a Borbély nožom prebodaul Ľudvika Szabóva, ktorý hneď mŕtvý klesnul. Keď toto videl jeho brat Michal, cheel Borbélya chytiť, Borbély však i jeho bodnul v srdce a nechal mu veľký nôž v rane. Ťažko ranený Michal vytŕhol si nôž z hrudi a prestúpiae cez mŕtvou bratovu vrazil ho Borbélyovi do pŕsa, a potom mŕtvý klesnul. Alojs Borbély vrah dvoch Szabóvcov teraz tiež zápasí so smrťou.

Socialista zlodejom. Ľudvik Schrott vďaka aradských socialistov zo všeobecnej chorých podporujúcej pokladnice ztrovil na svoje ciele 2000 zlatých, pre čo ho socialisti oznámili. Policia ho zatkla a Schrott sa priznal ku krádeži. Teraz už sedí vo vyšetrovacom väzení.

Cheeli sa zaopatřit na sviatky. Dvaja mladi cigáni tieto dni napadli jednu dievku, ktorá zo Spišských Vlahov každodene nosieva poštu do Velbachu a odobrali jej poštové vrecko. Lúpež bola hneď oznámená a žandári hneď chytili obúch cigánov a dovedli do väzenia okr. súdu v Levoči.

Osýpky. V Lučatíne a vo Zvol. Lupči vystúpily medzi deťmi osýpky v takej miere, že musely byť školy zavreté. V Lupči, na šťastie, nezomrelo ešte ani jedno dieťa. Nemoc vznikla i medzi chovancami tamojšieho sirotinca.

Nešťastie pri mlátení. U statkára G. Kubinyiho pri mlátiacom stroji zamestnaný 21ročný šuhaj Ján Jurkovič rodom z Dechtarov (liptovská stolica) cheel napraviť na kolese široký remeň práve vtedy, keď sa mlátačka pohla. Remeň zachytil Jurkovičov kabát a nešťastníka tak dodržgal, že ho už len mŕtvého vytiahli zo stroja.

Proti falšovateľom vína. Prísne zakročenie ministra orby proti falšovateľom vína už nesie svoje ovocie. Tieto dni v Tokaji, v Máde a Tolcsve teda na vidieku, kde sa rodí najlepšie víno, u mnohých tamojších vínokupcov našli mnoho falšovaného vína. Vínokúma- júca kommissia na čele so slúžným obzvlášť veľký výsledok docielila u kupca Joachima Sofera, ktorého v pivnici dolápli práve vtedy, keď pančoval víno. Sofer predával svoje falšované víno čo opravdovú tokajčinu. Vrchnosť najprísnejšie zakročila proti všetkým obvineným vínokupcom, ktorí pravdepodobne už od dávneho času znebezpečujú dobrý chýr tokajských vín.

Barón zlodejom. V Düsseldorfe (Nemecko) 17-ročný syn plukovníka baróna Vesenbecka ukradnul veľocipéd z jedného obchodu. Mladý zlodej priznal sa ku svojej vine, súd ho ale oslobodil, lebo lekári zistili, že nešťastný šuhaj je chorý na mozgy.

Cheel sa zaúdiť. Podivný spôsob samovraždy vymyslel si vojak Peter Herbach, ktorý prišiel na urlaub pozreť svoju matku v Temešvári a tu zároveň zvedel, že sa jeho milenka vydala. Rozžialený vojak vydriapal sa do komína a tu pripevniac si žrd, na ktorej viselo, udené mäso dýchal do seba smrť v podobe dymu. Už- už mu odbýjala posledná hodina, keď ktosi z domácich náhodou šiel do komína pre udeninu a tu uzrel polomŕtvého, úplne začmudeného vojaka. Na krik sbehlí sa domáci a borko-fažko sniesli podivného samovraha, ktorého len s veľkou námahou boli vstave prebrať k životu.

K U O B R Á Z K U .

Smutný Štedrý večer.

Opustená, nikým nepotešená stará babička prisadla k stolu so svojou osíralou vnučkou, aby oslávila svätú pamiatku narodenia Spasiteľa. Niet vianočného stromku, niet tu skvelých hračiek pre úbohú sirotu, no ona ani po tom netuži, veď sú na stole dary toho najlepšieho Otca nebeského a najväčším jej potešením jej, že ten Otec nebeský, ktorý sa o všetkých nás stará, udržal jej starú matičku v dobrom zdraví. Za tie dary, za to zdravie ďakuje stará babička, ktorej uložil Všemohúci úlohu vychovania i svojej osíralej vnučky. Babička je spokojná, vnučka blažená, nič nekali ich radosť nad narodením Spasiteľa, ich srdcami vládne nábožnosť a láska k Bohu a ony plesajú radosťou, že im Všemohúci doprial v zdraví a v spokojnosti dožiť slávnosť narodenia Krista Pána.

Budapešťianska bursa s úradným značením cien dňa 23. decembra.

Obilie	Jakoľ dľa hekt.	Za 100 kilogram		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75-80	9.95	10.60	Štátny dlh			Prvá uhor. poisť. spol.	3200	3250
pešťianska	75-80	10.00	10.70	Uhorská zlatá renta 4%	120.00	120.20	Pešť. uh. kupec. b.	1428	1430
stolnobebrad- ska	75-79	10.10	10.80	korunová renta 4%	97.75	98.25	Pešť. prvá vlast. sporiťelňa	8175	8225
Raž (Hlo)	70-72	8.10	8.25	Uhorské regálové úpisy 4%	100.10	100.8	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	607.00	609.00
Jačmen na krm	60-62	6.10	6.40	premiové úpisy	158.00	159.00	Záložné listy.		
na páľku	62-64	6.70	7.50	Uhorská ľudsko-segedínska po- šička 4%	138.00	139.00	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	96.75	97.75
na várku	64-66	7.70	8.50	Uhorská žel. pošt. 4 1/2% v zl.	119.50	120.50	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.00	101.00
Ovs	39-41	5.70	6.05	vyvážkové úpisy 4%	95.75	96.75	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	120.50	121.50
Kukurík	79	5.45	5.55	Spoločná pošt. v bež. penia- zoch 4 1/2%	100.75	101.25	Peniaze.		
Pros		4.30	4.70	Žreby.			Cisársky dukát	5.72	5.77
Repica				Spolku „Jó ziv“	3.50	4.00	Dvadsať-frankovník	9.54	9.58
Ľateľinové semk, luc.		48.-	58.-	Uhorského „Červeného kríža“	8.00	8.50	Nemecká ríšska marka	58.95	59.15
červené		43.-	45.-	Rakúskeho	19.50	20.00	Striebro		
Svičská masť pešťianska		33.50	34.00	Bazilika	6.00	6.50			
vidiecka									

Tlačou cis. a kráľ. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.